

Färre flyktingar får psykiatrihjälp

Asylsökandes behov av sluten psykiatrisk vård minskade under 2005. Antalet utnyttjade vård dagar minskade med 30 procent jämfört med året före.

Men vårdbehovet är fortfarande större än hos den bosatta befolkningen. Det gäller för vuxna, barn och ungdomar, enligt en sammanställning från Sveriges Kommuner och Landsting.

Resultatet är en del av organisationens årliga uppföljning av asylsökandes vårdkonsumtion och landstingens kostnader för denna. Även sett till all öppenvård och sjukhusvård, är asylsökandes behov större än den bosatta befolkningens.

Orsaken till trendbrottet inom den psykiatriska vården tros vara den föräldrabehandling som i dag erbjuds vid vård av asylsökande barn inom barnpsykiatri.

Samband mellan SSRI och självmordsrisk ifrågasatt

Kopplingen mellan det ökande förskrivningen av SSRI-preparat och minskningen av antalet självmord är svagare än vad man tidigare trott. Detta enligt en nypublicerad nordisk sammanställning. Men studien får kritik av en svensk expert.

Under de senaste 15 åren har förskrivningen av antidepressiva läkemedel ökat kraftigt i Norden. Samtidigt har antalet självmord minskat. En faktor som ofta lyfts fram i samband med detta är introduktionen av SSRI-preparat, selektiva serotoninåterupptagshämmare, som i dag tillhör de vanligaste använda preparaten vid depressioner.

Men en studie, publicerad i British Journal of Psychiatry, ifrågasätter sambandet.

– Våra data antyder att sam-

bandet mellan en ökad förskrivning av antidepressiva och reduktionen av antalet självmord är svagare än vad man tidigare trott, säger den norske forskaren Svein Reseland som gjort studien tillsammans med kolleger från universitetet i Bristol i Storbritannien.

Enligt Svein Reseland är teorin om att en minskning av antalet självmord sammanfaller med introduktionen av SSRI-preparaten också oklar om man tittar längre

Svein Reseland

tillbaka än till 1990-talet.

Studien är baserad på alla självmord som inrapporterades till hälsovårdsmyndigheterna i Danmark, Norge, Sverige och Finland under perioden 1961 till 2003. Det handlar om drygt 170 000 självmord i en befolkning som i dag uppgår till cirka 24 miljoner invånare.

Resultatet visar att självmordsfrekvensen sjönk i alla fyra länderna under 1990-talet, samtidigt som försäljningen av antidepressiva ökade tre till fyra gånger.

I Finland sammanföll minskningen av antalet självmord med introduktionen av SSRI, men i de övriga länderna är sambandet inte lika tydligt. I Sverige och Danmark sjönk antalet självmord långt innan försäljningen av antidepressiva läkemedel tog ordentlig fart. I Sverige sågs exempelvis en viss minskning redan från mitten av 1960-talet.

Studiens författare menar att resultatet visar att det behövs ökad kunskap om de faktorer som bidragit till att minska självmordsfrekvensen i syfte att förbättra den förebyggande vården.

De nya resultaten får dock kritik av Göran Isacson, psykiater vid Karolinska universitetssjukhuset i Huddinge. Han menar att de inte tillför något nytt.

– Den försöker på lösa grunder föra in en skepsis mot att antidepressiva farmaka minskar antalet självmord, säger han.

Argumenten bygger Göran Isacson på den studie som han och hans medarbetare publicerade i början av förra året. De gick då igenom samtliga självmord i Sverige mellan 1992 och 2000, totalt 14 857 stycken.

Anledningen till att studien gjordes var larmrapporterna från Storbritannien om en ökad självmordsrisk bland barn och ungdomar som behandlades med SSRI-preparatet Seroxat. Någon sådan risk kunde den svenska studien inte finna. Tvärtom hade preparaten snarare en skyddande effekt.

Göran Isacson tycker att resultaten från den nya studien stämmer väl överens med hans egna. Men han hävdar att tids sambandet mellan den ökade förskrivningen av antidepressiva och minskningen av antalet självmord är klarare än vad Svein

Två SSRI-studier med olika slutsatser

► "Relationship between antidepressant sales and secular trends in suicide rates in the Nordic countries".

Svein Reseland, Isabelle Bray och David Gunnell, British Journal of Psychiatry 2006, 188.

► "Selective serotonin reuptake inhibitor antidepressants and the risk of suicide: a controlled forensic database study of 14 857 suicides".

Göran Isacson, Per Holmgren och Johan Ahlner, Acta Psychiatrica Scandinavica 2005, 111.

Reseland med kolleger funnit.

– De har dragit ut tidsperspektivet och frågan är om det är relevant. De tycker att nedgången i suicid i Sverige och Danmark föregår den ökade förskrivningen av SSRI. Men de glömmer att när SSRI kom ut på marknaden 1990 hade det redan funnits effektiva antidepressiva sedan 30 år tillbaka, säger Göran Isacson.

Ytterligare en punkt som förvånar honom är att författarna i sin studie inte tagit någon som helst hänsyn till att registreringen av dödsorsaker ändrades i Sverige 1969.

Då infördes en ny kategori, "osäkra självmord", vilket innebär att åren 1961–68 inte kan jämföras med senare statistik. Enligt Göran Isacson hade Sverige det högsta antalet självmord 1979.

Under 1980-talet sjönk sedan antalet självmord med 10 procent. Samtidigt ökade användningen av antidepressiva medel med drygt 40 procent.

En viktig anledning till detta var att det under den här tiden genomfördes flera projekt vars mål var att förbättra omhändertagandet av deprimerade patienter. Under 1983 till 1984 pågick exempelvis Gotlandsprojektet som syftade till att förbättra distriktsläkares förmåga att behandla depression. Minskningen av antalet självmord fortsatte under 1990-talet, då antalet gick ned med 27 procent.

Och den positiva trenden håller i sig. Den senaste svenska statistiken, som innefattar både säkra och "osäkra" självmord, visar att knappt 1 400 personer tog livet av sig 2003.

– Det är den lägsta siffran i modern tid, säger Göran Isacson.

Set Mattson
set@above.se

070-811 07 80

Medicinsk Oxygen AGA
Ny indikation för behandling av akut attack av Hortons huvudvärk

Förstahandsvalen vid behandling av akut Hortonattack är oxygen och sumatriptan eller en kombination av dessa två. Oxygenbehandling ska påbörjas så snart som möjligt efter symtomdebuten och fortgå under cirka 15 minuter eller till dess att värken har släppt. Vanligen räcker oxygenflöden mellan 7 och 10 liter per minut, via mask från ett icke-återandningssystem, för att symtomlindring ska uppnås.

Det aktiva ämnet i Medicinsk Oxygen AGA är 100% oxygen (kemisk beteckning O₂). Medicinsk Oxygen AGA är sedan augusti 2005 ett registrerat läkemedel.

För mer information se www.fass.se

AGG Gas AB
Linde Gas Therapeutics, Homecare
Huvudstugatan 5
171 58 SOENA, Telefon 08-731 10 00
www.linde-gastherapeutics.se